

Sorvaslahti – historiaa ja tulevaisuuden näkymiä

Punkalo 14.8.2025

Eero Silvennoinen

Etelä-Puruveden osakaskunnan hoitokunnan jäsen, TkT

Sorvaslahti – historiaa ja tulevaisuuden näkymiä

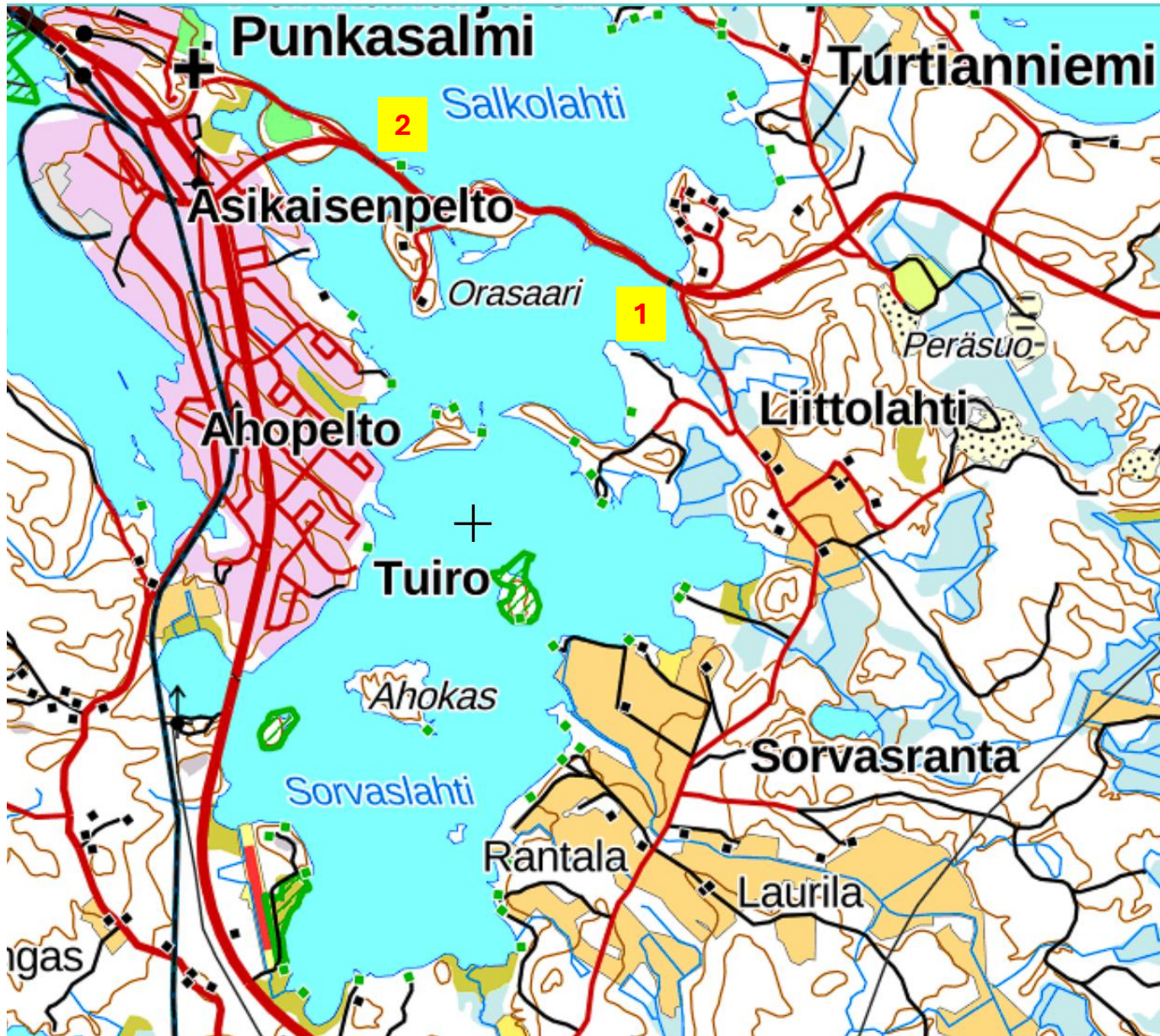
Sisältö

- Näkökulmana kalastus ja vesienhoito
- Sorvaslahden historiaa
- Vesienhoitoa – miksi ja miten?
- Hoitokalastuksen tulokset 2025 sekä jatko 2026 ja 2027
- Muita tarpeellisia vesienhoidon toimenpiteitä
- Tavoitteita ja keskustelua

Lopussa tietolähteitä, valokuvia ja jatkoajatuksia (diat 20-30).

Sorvaslahti 2025

- Puruveden eteläosan lahti
- Vesiala noin 450 hehtaaria
- Yhteys Salkolahteen ja Puruveden pohjoisosiin Suusalmen **1** ja Pakkasenharjun alittavan putkisillan **2** kautta
- Ympärillä asutuskeskus, vapaa-ajanasuntoja, seurakunnan leirikeskus, lentokenttä ja Sorvasrannassa maataloja.

Kartta: [Karttapaikka](#) - Maanmittauslaitos

 Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue 2021

Sorvaslahti liittyy kansallismaisemaan

Punkaharju on yksi Suomen 27 kansallismaisemasta

- Pakkasenharju Sorvaslahden pohjoispuolella on osa
- Muinaisjäänteitä löydetty esim. Teiniharjulta
- Salpalinjan jäänteitä edelleen näkyvissä.

Lähde: Etelä-Savon Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet VAMA 2021 (SYKE) [VAMA 2021_9 Etelä-Savo.pdf](#)

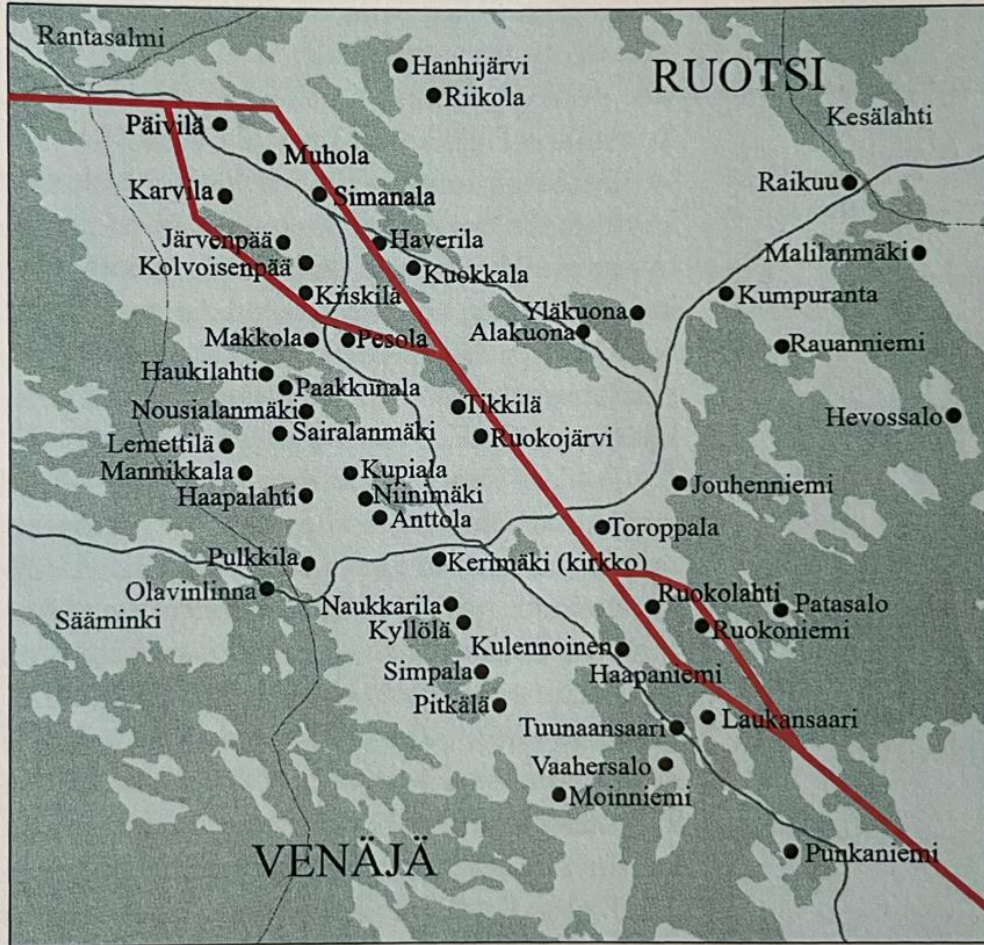
Historiaa

- Asutusta jo satoja tai jopa tuhansia vuosia sitten
- Lähellä kulkuväylää kaakosta pohjoiseen ja päinvastoin
- Asutus lisääntyi kulkuväylien kehittyessä
 - Maantie, sillat ja rautatie
- Sorvaslahti oli yksi Kerimäen kylä (Vanhan Kerimäen historia)
- Kalastus on ollut tärkeää lähiasukkaille, esim. sotien jälkeen
- Kevätkalastuksessa on pyydetty lahnoja rysillä ja verkoilla
- Sorvaslahden vesialueet olivat pieniä ennen Etelä-Puruveden osakaskunnan perustamista kesällä 2024
- Vesienhoitoa on suunniteltu, mutta vesialueiden omistuksen hajanaisuuden takia tehtyjen selvitysten suosituksia ja suunnitelmia ei ole toteutettu.

Kuva: Vanha kartta, osa, Savonlinnan ympäristöä n. 1800.

Lähteenä:

Jenni Merovuori, pro-gradu tutkielma: Riitinkiläiset, sikaverolaiset. Kerimäen riitamaan alue ja väestö Turun rauhan rajalla 1743-1808.

Kuva: Puruveden Rinkiset.

Turun rauhan rajaa ei määritelty koskaan tarkasti. Se jäi osittain "riitamaaksi"

Rajaseutua

- Ruotsin ja Venäjän rajaseutua
- Riitamaa lähellä 1743-1808
- Salpalinja

Kuva Eero Silvennoinen

- Kalastus rysillä ja verkoilla
- Lähitiloilla omat kalastusalueet
- Rauhoitusalueet salmissa
- Nuotat eivät juurikaan käytössä
- Lahnojen kevätkalastus tärkeä
- Lahnoja myytiin kauemmaksikin
- Kuljetus rautateitse.

- Kalastus rysillä ja verkoilla
- Lähitiloilla omat kalastusalueet
- Rauhoitusalueet salmissa
- Nuotat eivät juurikaan käytössä
- Lahnojen kevätkalastus tärkeä
- Lahnoja myytiin kauemmaksikin
- Kuljetus rautateitse.

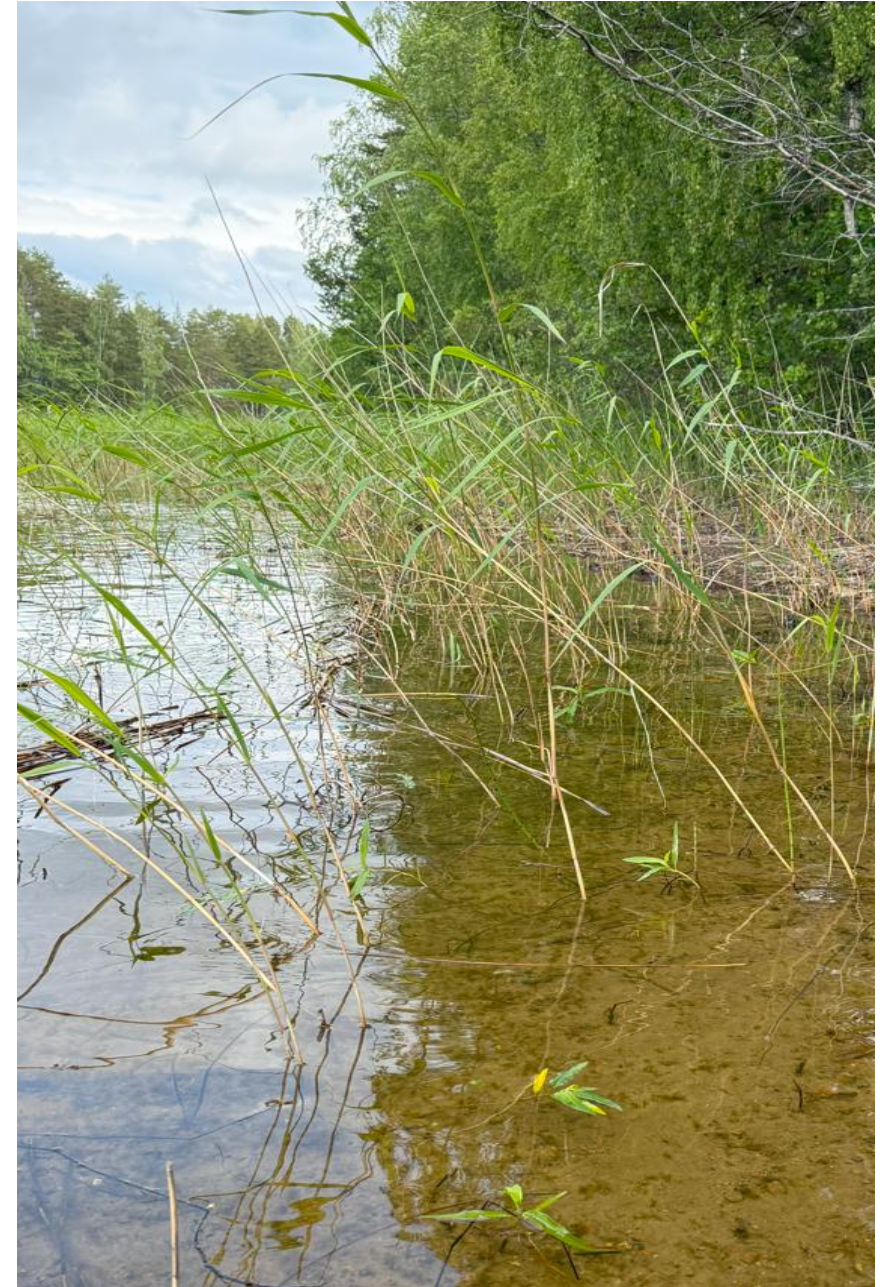
Kuvat Eero Silvennoisen kokoelmista

Suunnitelmia ja selvityksiä

- Sorvaslahden hoitokalastuksen suunnittelutapahtuma 17.8.2024
- Vesienhoidon yleissuunnitelma Puruveden kalatalousalueelle, Etelä-Savon ELY-keskus, raportti 21.5.2021
- Sorvaslahden direktiivilajistoselvitys 2020–2021, Mikko Suonio, Geofield, 30.6.2021
 - Suojeltujen sudenkorentojen ja viitasammakoiden esiintyminen
- Puruveden Sorvaslahden kalastorakenne loppukesällä 2019 ja alustavat kalastonhoidon suositukset, Tarmo Tossavainen, tutkimusraportti, Karelia-Ammattikorkeakoulu, 2020
 - Koekalastus 24 verkolla järven eri osissa.

Vesienhoitoa – miksi ja miten?

- Sorvaslahti on Etelä-Savon ELY-keskuksen ekologisessa luokituksessa hyvässä tilassa, mutta riskissä heikentyä
- Vesialueen kalastorakenne on vääristynyt särkikalapainotteiseksi
- Hoitokalastuksella poistetaan särkikaloja ja siten lisätään petokalojen osuutta
- Muitakin toimenpiteitä tarvitaan:
 - Rantojen kunnostus ja ruovikoiden niitot
 - Valuma-alueiden ja kosteikkojen kunnostus.

Kuva Eero Silvennoinen

Sorvaslahden hoitokalastus 2025 - tavoitteet

- Vaikuttaa positiivisesti Sorvaslahden ekologiseen tilaan, poistamalla särkikaloja ja siten lisäämällä petokalojen osuutta
- Hyödyntää saalis mahdollisimman hyvin mm. raaka-aineena biokaasun tuotannossa, elintarviketeollisuudessa ja ruokakäytössä
- Saada tietoa kalaston rakenteesta ja kalojen liikkumista
- Arvioida kaupallisen kalastuksen mahdollisuuksia

Kalastajana Järvikalastus Turtiainen

Rahoittajat: Etelä-Savon ELY-keskus, Etelä-Puruveden osakaskunta sekä Jari ja Kirsti Laamanen.

Sorvaslahden hoitokalastus 2025 - tulokset

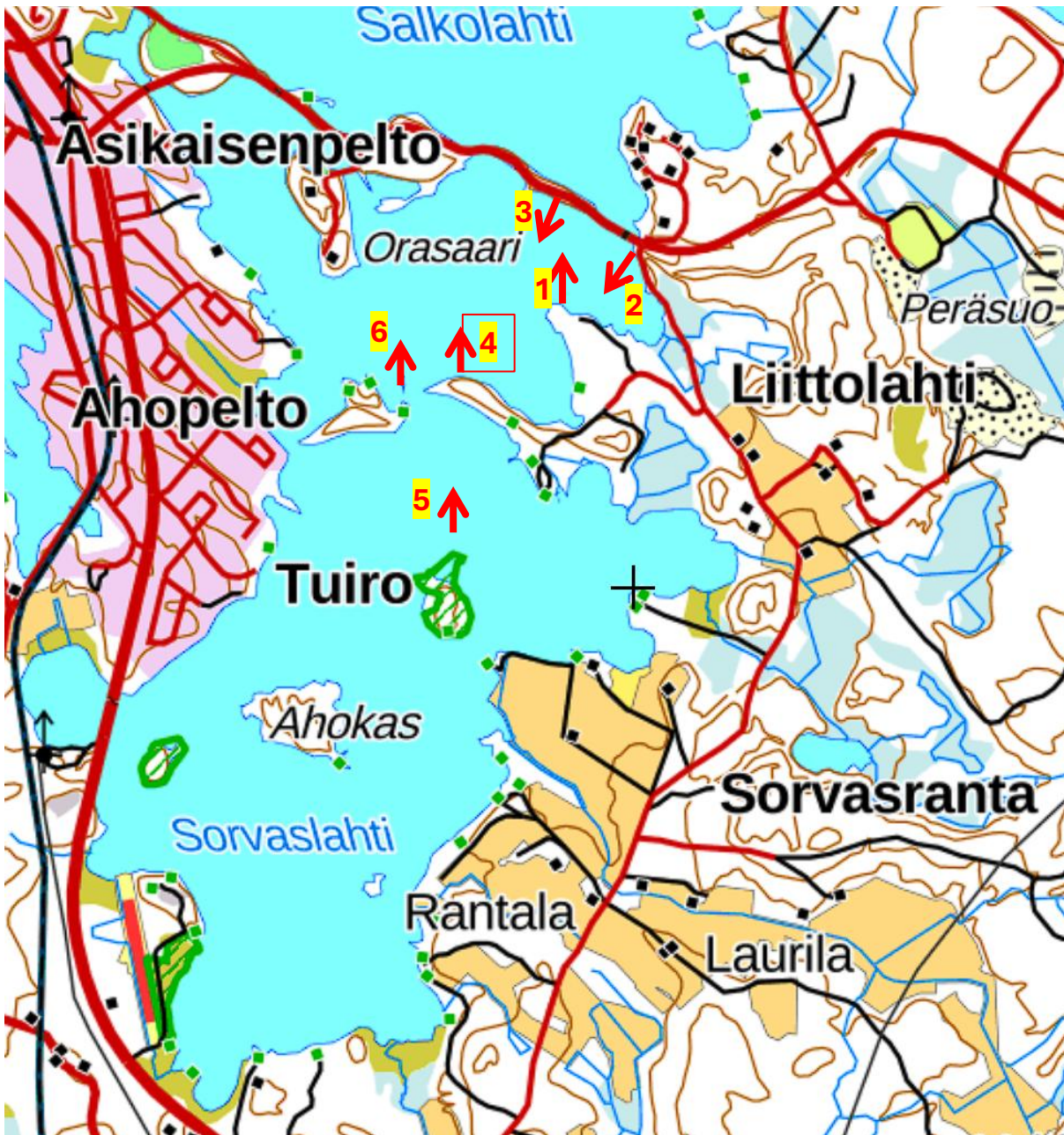
- Saalis 27.4.-27.6.25 oli yhteensä 18.200 kiloa
 - Tavoite oli 15.000–20.000 kiloa
 - Särkikaloja noin 90% (salakoita 42, särkiä 33 ja lahnoja 14%)
 - Peto- ja arvokalat on laskettu takaisin järveen
- Suurin hyöty on särkikalojen vähentäminen ja petokalojen osuuden kasvattaminen
- Saalis on pois lisääntyvästä kalakannasta, vaikka ei tiedetä mikä osa on vaeltanut muualta ja mikä on pysyvää paikallista kalakantaa
 - Kutukalojen poistaminen vaikuttaa Sorvaslahtea laajemminkin
- Kalojen mukana on poistettu ravinteita, esim. 15.000 kiloa kalaa
 - Poistaa 120–150 kiloa fosforia
 - Vastaa noin 20 hehtaarin ruokokasvien poistoa, eli rantaviivana 20 km matkalta ruovikkoa pois 10 metrin leveydeltä
- Aktivoitiin asukkaita hyödyntämään saalista ruoka- ja syöttikaloina.

Rysien paikat 2025

Kalastus aluksi 4 rysällä (kuvassa punaiset nuolet)

- Suusalmi (rysät 1,2 ja 3)
- Ristiniemestä pohjoiseen (rysä 4)
- Rysä 3 muutettiin paikkaan 5, joka ei tuottanut mitään
- Rysä 5 muutettiin paikkaan 6 (17.5. – 8.6.)
- Kalastus kolmella rysällä (1,2 ja 4) 8.6. lähtien.

Matala veden korkeus rajoitti hoitokalastusrysien käyttöä Saunasaaren eteläpuolella.

Mitä kaloja ja milloin?

Särkiä

Salakoita

Isoja lahnoja

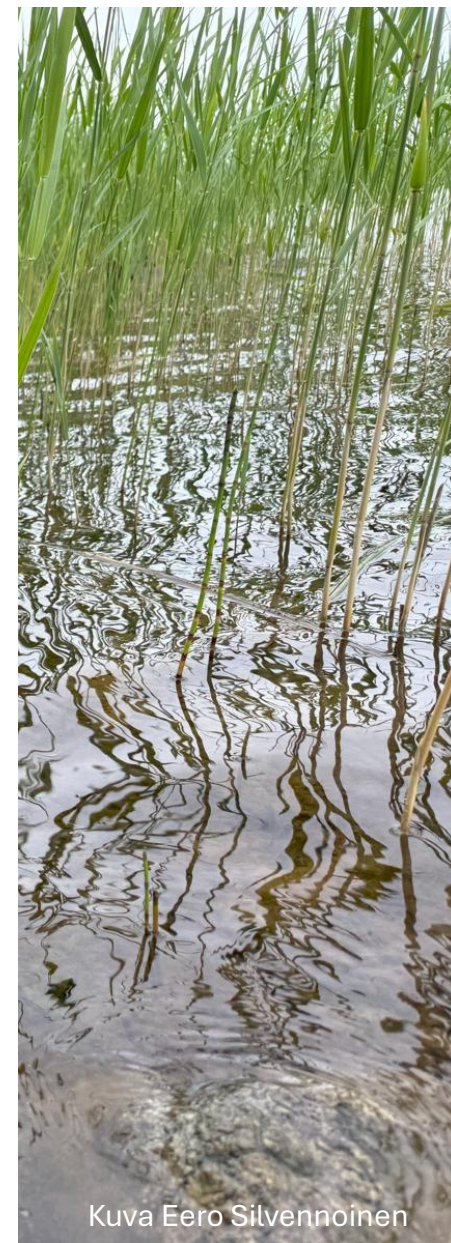
Pieniä lahnoja

Myös ahvenia,
säyneitä, ruutanoita,
sorvia, muikkuja ja
yksittäisiä suutareita.

Päivä	Rysiä	Kokonaissaalis	Saalis/päivä	Särkika- lojen osuus	Särkikalojen paino	Sala- koiden osuus	Salakoiden paino	Lahnojen osuus	Lahnojen paino	Isojen lahnojen osuus	Isojen lahnojen paino
28.4.	4	800	800	95	760	0	0	3	24	3	25
1.5.	4	1800	600	85	1530	0	0	3	54	3	50
3.5.	4	1600	800	90	1440	0	0	5	80	5	75
7.5.	4	900	225	85	765	15	115	2	18	2	20
10.5.	4	1800	600	90	1620	60	972	2	36	2	30
13.5.	4	1300	433	96	1248	80	998	2	26	2	20
15.5.	4	1800	900	96	1728	80	1382	1	18	1	20
17.5.	3	1300	650	90	1170	70	819	10	130	4	50
20.5.	4	1100	367	90	990	60	594	20	220	2	20
22.5.	4	500	250	85	425	50	213	5	25	0	2
26.5.	4	500	125	95	475	90	428	3	15	2	10
30.5.	4	400	100	96	384	90	346	3	12	3	10
31.5.	4	300	300	95	285	90	257	0	0	0	0
2.6.	4	650	325	97	631	60	378	35	228	31	200
5.6.	4	1000	333	100	1000	50	500	50	500	30	300
8.6.	4	700	233	95	665	70	466	20	140	20	140
11.6.	3	450	150	90	405	20	81	50	225	0	2
14.6.	3	300	100	90	270	30	81	30	90	0	0
18.6.	3	500	125	80	400	0	0	60	300	2	10
22.6.	3	200	50	80	160	10	16	50	100	10	20
27.6.	3	300	60	90	270	0	0	80	240	0	0
Yhteensä		18200		91	16621	42	7644	14	2481	6	1004

Sorvaslahden hoitokalastuksen jatko

- Tarvitaan kolmevuotinen hoitokalastus
- ELY-rahoitus on vuodelle 2026
- Turtiainen on valmis jatkamaan 2026
- Lisää rahoittajia ja yhteistyökumppaneita haetaan
- Vuoden 2027 toiminta suunnitellaan 2026
 - Hoitokalastuksen jälkeen uusi kalastorakennetutkimus 2027?
- Hoitokalastuksen lisäksi tarvitaan muutakin vesienhoitoa
 - Järviruokojen niitot ja rantojen kunnostus
 - Valuma-alueiden kunnostus
 - Vesiyhteys Pihlajaveteen?

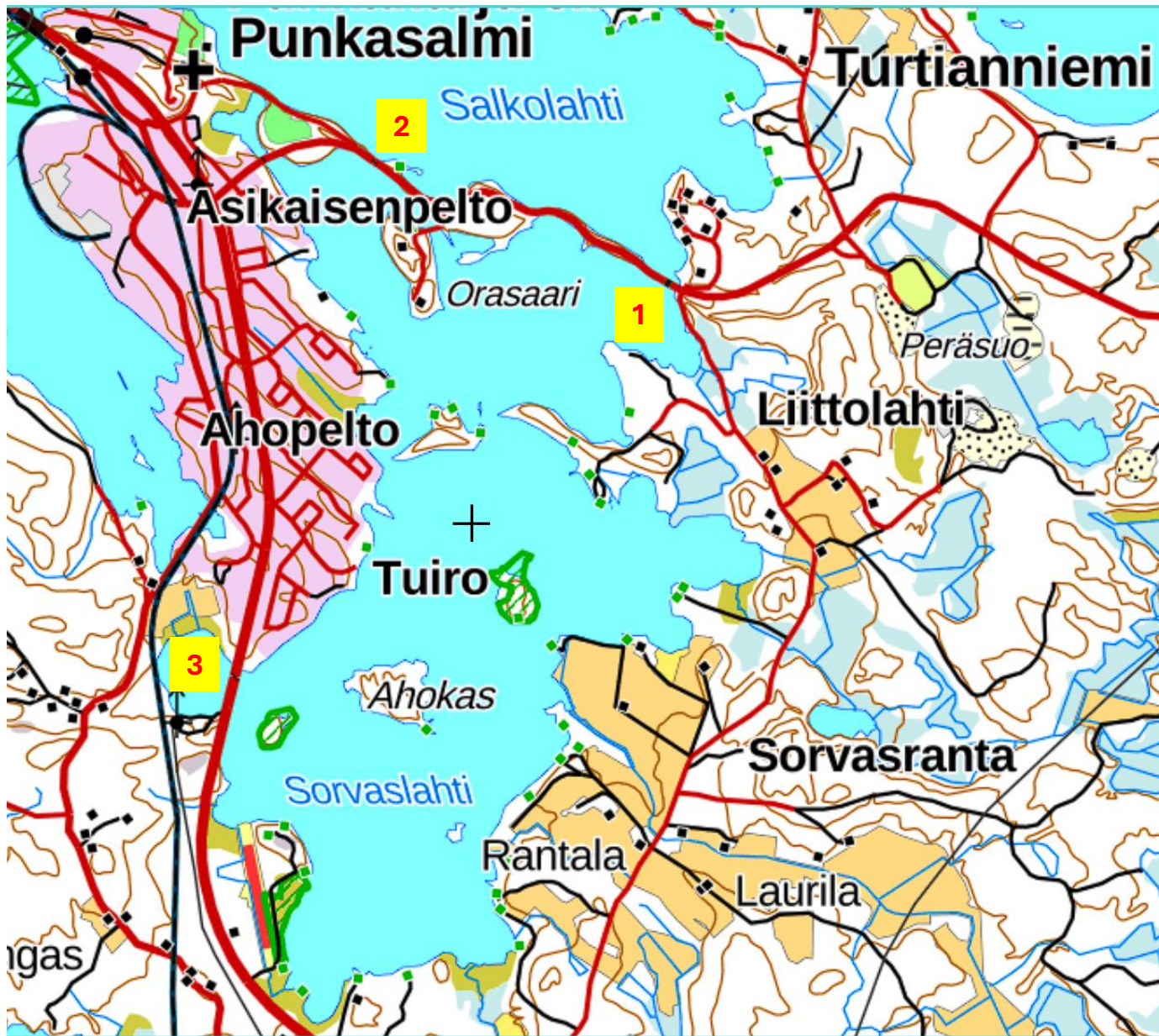
Kuva Eero Silvennoinen

Järviruokojen niitot ja rantojen kunnostus

- Hienoa omatoimisuutta!
- Tehty aiemmin ja 2025 aloitettu uusia
- Vuonna 2025 noin 10 kiinteistöä teettää niittoja ja/tai kunnostaa rantaa.

Kuva Eero Silvennoinen

Tulevaisuus

- Hoitokalastus 2026 ja 2027
- Ruovikoiden niittoja ja rantojen kunnostusta omaehtoisesti
 - Tehty aiemmin ja uusia käynnissä
- Valuma-alueiden kunnostusta?
 - Vanhat ojitukset
 - Myös asutuksen hulevedet
- Uusi vesiyhteys Pihlajaveteen **3**?
 - Putkisilta maantien ja rautatien ali
 - Putkisilta valtatie 14 ali on jo
 - Yhteys Puruveden pohjoisosiin Suusalmen **1** ja Pakkasenharjun alittavan putkisillan **2** kautta on
 - Vaihtoehtona yhteys Sorvalahden eteläosista
 - Vaatii tarkempia selvityksiä
- Yhteistyötä ja omatoimisuutta tarvitaan.

Kartta: [Karttapaikka - Maanmittauslaitos](#)

Sorvaslahti – tavoitteita

- Monipuolinen ja aktiivinen virkistys- ja hyötykäyttö
- Järven ekologinen tila on hyvä
- Kalakanta on tasapainoinen
- Omatoimista rantojen kunnostusta ja vesienhoitoa jatkuvasti.

Tietolähteitä

- Vanhan Kerimäen historia. Osa I:1, Osa I:2 Erillisartikkelit ja Osa II. Lähteenä erityisesti Asko Mielonen, Vanhan Kerimäen historia Osa I:1. Kustantajina Enonkosken, Kerimäen, Punkaharjun ja Savonrannan kunnat. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1993.
- Sorvaslahden hoitokalastus Hankkeet | Etelä-Puruveden osakaskunta
- Selvitystyö Ahola 2017, Savonlinnan kaupunki. Punkaharjun keskustaajaman ajantasaistaminen, kulttuuriselvitys, 40s, 2017
https://www.savonlinna.fi/wp-content/uploads/2021/04/16480-TL20200211-Punkaharjun_keskustaajama-LIITE-06-Kulttuuriymparistoselvitys_osa-A.pdf
- Karttapaikka – Maanmittauslaitos
- Etelä-Savon Vesienhoito
- Vesienhoito Simpelejärvi

Sorvaslahti – historiaa ja tulevaisuuden näkymiä

Kiitos mielenkiinnosta,
yhteistyötä tarvitaan jatkossa!

Kiinnostuneet, ottakaa yhteyttä

➤ epsorva@outlook.com

Tausta-aineistoa - Valokuvia ja ajatuksia jatkoon

- Eero Silvennoisen kokoelma
- Jari ja Kirsti Laamasen kokoelma
- Valokuvanäyttely ja historiatietojen kokoaminen?

Saalis lahnaverkoista joskus 1960-luvun alussa. Lahnoja vietiin rautateitse kauppiaille esim. Imatralle.

Kuvat Eero Silvennoisen kokoelmista.

Lahnaverkkojen kokemista Sorvasrannassa ja saaliin kuljetus erikoispyörällä.

Kuvat Jari ja Kirsti Laamasen kokoelmista.

Lahnanperkauskilpailu.

Kuva Jari ja Kirsti Laamasen kokoelmista

Rysiä kuivumassa vasemmalla. Oikealla rysiä, eri ikäisiä verkkoja ja pitkän siiman laatikko Laamasten verkkovajassa.

Vasen kuva Laamasten kokoelmasta, oikea Eero Silvennoisen ottama.

Hoitokalastus

Hoitokalastusrysä ja rysän tyhjennys.

Hoitokalastussaaliita

Salakoita, särkiä, lahnoja, säyneitä, ruutanoita ja ahvenia.

Sorvaslahti – hoitamaton rantaa

Hoitamaton kaislikkoranta, hiekkapohjaakin näkyy.

Sorvaslahti – hoidettua rantaa

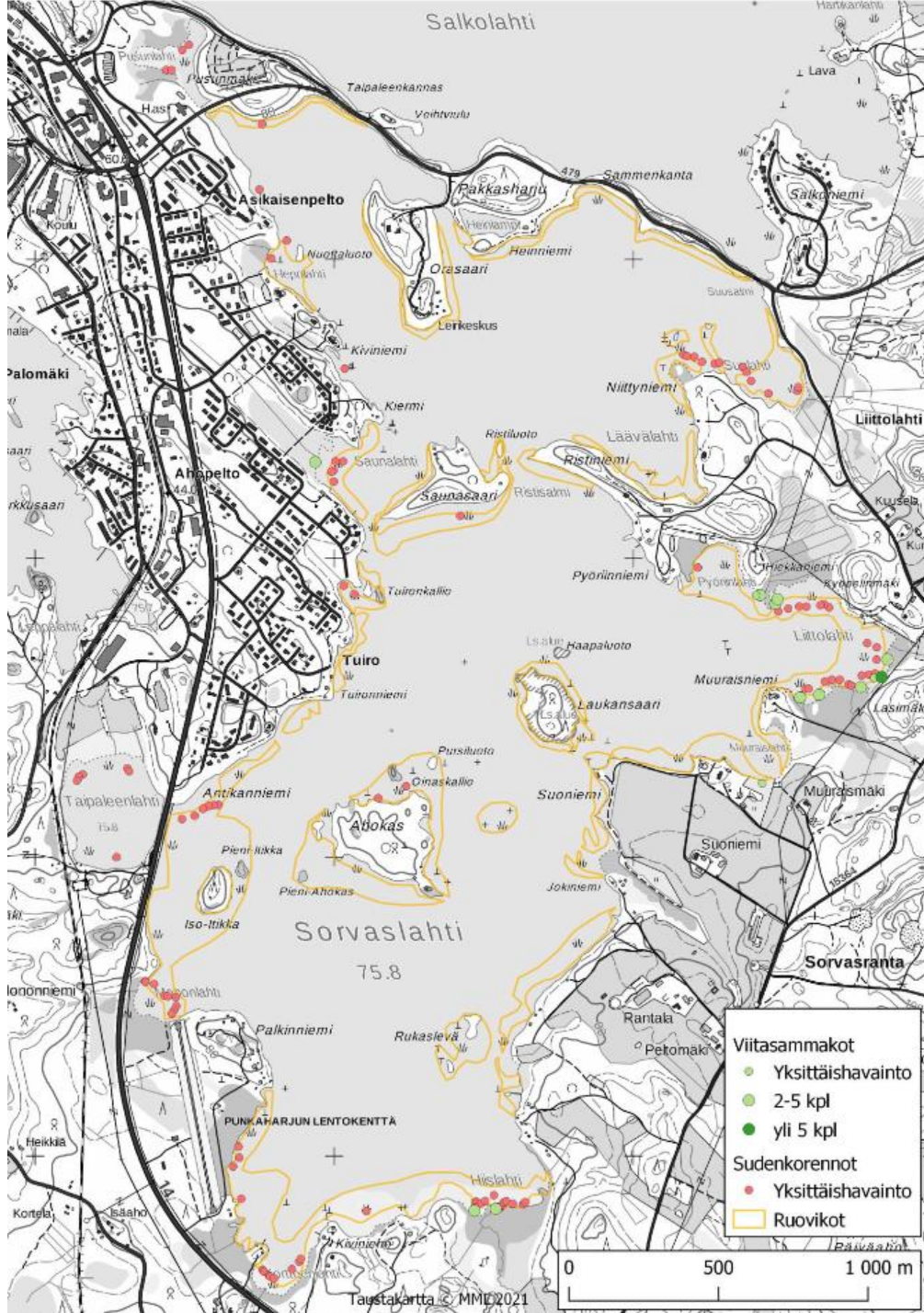
Hoidettua hiekkarantaa, kaislat poistettu ja roskat haravoitu. Vaatii jatkuvaa ylläpitoa.

Viitasammakot ja sudenkorennot

- Rajoittavat niittoja ja muita toimenpiteitä
- Sorvaslahden direktiivilajistoselvitys 2020–2021, Mikko Suonio, Geofield, 30.6.2021

Kuvat Eero Silvennoinen

Valokuvanäyttely ja historiatietojen kokoaminen?

- Valokuvanäyttely 2026?
- Hoitokalastuksen kuvaus ja dokumentointi 2026?
- Imatralla rakenteilla erämuseo, joka painottuu kalastukseen, retkeilyyn ja eräkulttuuriin
<https://eramuseo.fi/ajankohtaista>

